

SÈRIE 5

Exercici 1. Opció A. El pensador, d'Auguste Rodin	5 punts
Esquema d'anàlisi <i>Cal valorar que el desenvolupament de l'esquema sigui coherent i que hi hagi aquests quatre blocs: fitxa tècnica, context històric i cultural del període, descripció i anàlisi formal i estilística, i interpretació conceptual (tema, funció, usos...). [0'50]</i> <i>En funció del grau de desenvolupament i detall. [0'50]</i>	1 punt
Espai cronològic, històric i cultural.	1 punt
Cronologia: 1880-1900. Context històric i cultural [un mínim de 4] <ul style="list-style-type: none"> • Revolució industrial. • Fi de segle. • Lluites obreres. • París com a centre d'art en substitució de Roma. • Trencament amb l'Acadèmia. Figures i pintures contràries a les definicions de les formes. Recerca de noves solucions plàstiques. • Nou col·leccionisme. • Arquitectura: Modernisme, Art Nouveau, Modern Style, Liberty... • Pintura: Impressionisme, Simbolisme, Postimpressionisme	0,20 0,80 [0,20 c/u]
Estil i característiques formals, estructurals i tècniques. compositives	2 punts
Estil: Impressionisme. S'accepta Realisme, Modernisme i Simbolisme Característiques formals i estructurals [un mínim de 6]: <ul style="list-style-type: none"> • Embalum rodó. • Multifacialitat. • Figuració realista amb una forta expressivitat.	0,20 1,80 [0,30 c/u]

<ul style="list-style-type: none"> • Modelatge amb els dits, que fa la impressió d'imprecisió o inacabat. • Representació de les emocions. Subjectivitat. <p>Tècnica:</p> <p>Fosa (cal explicar-la)</p> <p>Material:</p> <p>Bronze</p>	
Tema, significat i funció	1 punt
<p>Tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Representa el poeta Dante. • Referència a la <i>Divina Comèdia</i>. • L'obra havia de rematar l'anomenada <i>Porta de l'Infern</i> (d'uns 30 metres d'alçada), però finalment va ser una obra autònoma. <p>Funció:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Crear una gran porta pel Museu d'Arts Decoratives. • Donar a la ciutat moderna monuments moderns. 	<p>0,50</p> <p>0,50</p>
OPCIÓ B. El marxisme sanarà els malalts, de Frida Kahlo	5 punts
<p>Esquema d'anàlisi</p> <p><i>Cal valorar que el desenvolupament de l'esquema sigui coherent i que hi hagi aquests quatre blocs: fitxa tècnica, context històric i cultural del període, descripció i anàlisi formal i estilística, i interpretació conceptual (tema, funció, usos...). [0'50 p.]</i></p> <p><i>En funció del grau de desenvolupament i detall [0'50 p.]</i></p>	1 punt
Espai cronològic, històric i cultural	1 punt
Cronologia: 1954 [s'admet segona meitat del s. XX o segon quart del s. XX]	0,20

<p>Context [un mínim de 4]</p> <p>Polític i cultural generals:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Postguerra (Segona Guerra Mundial). • Capitalisme <i>versus</i> comunisme. Guerra Freda. • Reconstrucció d'Europa. • Fi dels règims polítics totalitaris (nazisme i feixisme italià) a excepció de Portugal, Espanya i Rússia. <p>Relacionat amb Frida Kahlo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • L'any 1919, dos anys després de la Revolució russa, es va crear el Partit Comunista mexicà, en el qual militaren tant Frida Kahlo com el seu marit, el pintor muralista Diego Rivera, que en fou expulsat. • Tots dos acolliren i donaren suport a Lev Trostky durant el seu exili a Mèxic, fins que fou assassinat per Ramon Mercader. El compromís polític de Frida i Diego és molt present en les seves obres, fins al punt que Rivera fou destituït de l'encàrrec per decorar el vestíbul del Rockefeller Center de Nova York a causa d'haver creat un mural amb la presència de Marx o Lenin, mentre la fortuna dels Rockefeller representava tot un símbol del capitalisme. • Durant la dècada de 1930 a 1940, Mèxic va estar presidida per Lázaro Cárdenas, que entre altres aspectes destacà pel seu suport explícit al Govern legítim de la República durant la Guerra Civil Espanyola, de manera que Mèxic va convertir-se en un dels països que van acollir més exiliats espanyols. Aquests van rebre l'ajut, entre d'altres, d'un comitè de solidaritat fundat per un grup de dones entre les quals hi havia Frida Kahlo. • El compromís de Frida Kahlo i Diego Rivera amb el comunisme ja s'havia posat de manifest en altres obres com <i>Balada de la revolució</i>, un dels murals fets per Rivera al Palacio Nacional de Ciutat de Mèxic, on Frida hi apareix representada amb camisa vermella i repartint armes. • Quan Frida mor l'any 1954, al seu cavallet hi deixa inacabat un retrat de Josef Stalin.	<p>0,80 [0,20 c/u]</p>
--	----------------------------

Estil, característiques formals i tècniques	2 punts
<p>Estil: Surrealista. S'accepta Realisme Social.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sovint, la seva pintura apareix associada al surrealisme, tot i que ella mateixa insistia a dir: «<i>Pensaven que era surrealista, però no ho era. Mai no vaig pintar somnis, pintava la realitat</i>». • Frida Kahlo no va tenir una formació artística ortodoxa, sinó autodidacta, raó per la qual el seu art es va desenvolupar seguint un estil propi, que va recollir influències de tota mena: art popular i tradicions mexicanes, cultura precolombina, retaules populars, representacions de màrtirs i sants... • Després de la Revolució mexicana, molts artistes van optar per rebutjar les influències de l'exterior i promoure un art pròpiament mexicà, allunyat de qualsevol possible academicisme. Kahlo és va afegir a aquest nucli d'intel·lectuals i artistes mexicans el 1928, i hi va conèixer el muralista Diego Rivera, que l'any següent es convertiria en el seu marit.	0,20
<p>Característiques formals, compositives i tècniques [un mínim de 6]</p> <ul style="list-style-type: none"> • Com en la majoria de les seves pintures, utilitza colors forts i nets, reflex de les tradicions i les arts populars mexicanes. Són tons intensos, vius i contrastats, i no hi falten mai els tres més habituals: vermell, verd i blanc. • En aquesta obra, l'ús del color està totalment supeditat al tema de l'obra. Així, el vermell (color associat al perill) i altres tonalitats fosques com el negre de l'àliga se situen a la dreta de la tela i simbolitzen la idea de destrucció clarament identificada amb l'imperialisme americà. Per contra, el blau (associat a la serenor), el groc i els marrons, tonalitats totes més clares, omplen la superfície esquerra del quadre, i simbolitzen el món en pau i tenen una vinculació positiva amb la causa marxista. • La pinzellada és solta i ràpida, mancada de l'acurada precisió tècnica que caracteritza les obres de la seva primera etapa. Això es deu al fet que, a partir de 1951, la seva coordinació psicomotriu es va veure afectada per la dependència als fàrmacs que havia de prendre per mitigar els forts dolors que patia a conseqüència de la seva malaltia. • A nivell compositiu, l'obra s'estructura a partir de l'autoretrat de l'artista situada en primer terme, al bell mig d'un paisatge dividit en dues parts, tant en sentit horitzontal com vertical. • La figura de Frida, en forma de triangle remarcant per la forma de la seva	1,80 [0,30 c/u]

Criteris de correcció

Història de l'art

<p>faldilla mexicana, marca l'eix central de la composició. I al seu voltant s'organitzen i es distribueixen la resta d'elements que conformen l'obra.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Malgrat la simetria que marca aquest eix vertical, l'obra té un gran dinamisme gràcies a les diagonals que formen diverses figures, com ara les crosses, a banda i banda de l'artista, les mans que l'abracen o l'àliga. • Aquesta obra, feta l'any de la seva mort, es pot considerar la síntesi del seu art, el seu testament polític i personal.	
Significat i funció	1 punt
<p>Tema i significat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A <i>El marxisme curarà als malalts</i> Kalho expressa la concepció utòpica que la seva fe política en el comunisme podrà alliberar —a ella i a tota la humanitat— del sofriment. • S'autoretrata amb una cotilla de cuir, comuna en la seva iconografia i en la seva vida, ja que arran de l'accident que va patir de jove l'havia de fer servir. La seva figura apareix davant d'un paisatge dividit en dos: la part pacífica de la Terra i la part amenaçada.<ul style="list-style-type: none"> - En la primera, banyada per rius blaus, s'eleva el colom de la pau entre els països comunistes —la URSS i la Xina— representats al globus terraqüi. - A la part fosca, travessada per rius de sang, apareix la silueta amenaçadora de la bomba atòmica i l'àliga amb el cap de l'oncle Sam (personificació dels Estats Units i de l'imperialisme). • La salvació l'encarna el retrat de Marx (que ocupa el lloc que en els quadres de temàtica religiosa acostuma a haver-hi la divinitat), d'on surt una mà que ofega l'àliga. • Dues enormes mans amb l'ull de la saviesa simbolitzen el comunisme i agafen l'artista de tal manera que pot prescindir de les seves crosses. • El títol complet i original que l'autora va donar a aquesta obra és: <i>Paz en la Tierra para que la ciencia marxista pueda salvar a los enfermos y a aquellos oprimidos por el capitalismo criminal yanqui.</i>	0,70

Criteris de correcció

Història de l'art

Funció: <ul style="list-style-type: none"> • Denúncia social. Propaganda política. • Autoafirmació ideològica de l'autora. • <i>El marxisme sanarà els malalts</i> és el seu manifest polític particular de suport al Partit Comunista Mexicà.	0,30
Exercici 2. Obra 1. Altar de Zeus a Pèrgam	5 punts
a) Situeu l'obra en el seu context cronològic, històric i cultural	1 punt
Cronologia: 180-160 aC	0,20
Context històric i cultural [un mínim de 4] <ul style="list-style-type: none"> • Després de la mort d'Alexandre el Gran i el fracàs del regnat del seu germanastre Philippos, l'imperi que havia fundat es desmembra en nombrosos regnes, governats per generals que havien format part de l'exèrcit del gran monarca hel·lènic. • Pèrgam, que havia estat una fortalesa en època d'Alexandre, va ser un d'aquests nous regnes, governat pel rei Àtal i que va esdevenir important des del punt de vista polític, militar i cultural. • En un turó s'hi construeixen els edificis més importants en diferents nivells: el palau reial i la biblioteca a la part superior, petits santuaris dedicats a divinitats diverses, un gran altar i el gimnàs a nivell intermedi, mentre que a la falda del turó hi ha el teatre i la <i>stoa</i>. • Malgrat la decadència política, la sòlida cultura grega va servir de referència als regnes orientals, que van reflectir aquesta hel·lenització en les seves creacions artístiques. • Un dels episodis més rellevants dels regnes hel·lenístics és la batalla d'Actium, entre Marc Antoni i Cleòpatra VII contra l'emperador Octavià, que en va ser el vencedor. El suïcidi de la reina Cleòpatra va suposar la fi del darrer regne hel·lenístic i tot el Mediterrani es va convertir en províncies romanes. • Així, doncs, el darrer rei de Pèrgam va regalar en el seu testament el seu territori als romans, abans que aquests el destruïssin amb la violència de les conquestes militars.	0,80 [0,20 c/u]

b) Digueu a quin estil pertany l'obra i enumereu QUATRE característiques formals o conceptuals de l'escultura grega del període clàssic.	1 punt
Estil: Grec Hel·lenístic	0,20
Característiques de l'escultura grega del període clàssic <ul style="list-style-type: none"> • Segles V-IV aC. • Preocupació per reproduir fidelment l'anatomia humana. • Trencament de la rigidesa i frontalitat arcaiques. • Proporcions equilibrades. • Recerca del model ideal de bellesa. • Utilització del <i>contrapposto</i>. • Cànon de proporcions matemàtiques: 7 caps. Temàtiques: <ul style="list-style-type: none"> • Personatges masculins representant atletes o deus mitològics. Materials: <ul style="list-style-type: none"> • Marbre pels relleus i bronze per l'escultura exempta (p. ex. els <i>Guerrers de Riace</i>). • Existència de còpies romanes en marbre d'originals grecs. Artistes: <ul style="list-style-type: none"> • Fídies, Miró, Policlet	0,20 c/u
c) Enumereu CINC característiques estructurals, espacials, formals i tècniques d'aquesta obra	1 punt
Espai. Elements de suport i suportats: <ul style="list-style-type: none"> • Erigit sobre una plataforma elevada, tenia com a accés principal una gran escalinata. • Originalment, l'altar de Zeus constava d'un podi de planta quadrangular de 7 metres d'alçada, sobre el qual s'erigia una columnata jònica amb entaulament i una coberta plana —decorada amb diversos animals	0,20 c/u

Criteris de correcció

Història de l'art

<p>fantàstics i mitològics—, que a la façana oest en forma de <i>u</i> hi deixava, al mig, una escalinata impressionant. Aquesta escalinata, que a la part baixa envoltava tot el podi, conduïa a un pati interior tancat.</p> <p>Decoració escultòrica.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Les parets exteriors del podi estaven decorades amb un fris continu d'alt relleu de més de 120 metres de llargada, i el pati interior, amb un fris de temàtica mitològica esculpit de la mateixa manera. • L'estil del fris s'ha qualificat de "barroc hel·lenístic" pel moviment convuls i el dramatisme que s'hi representa, amb una gran accentuació de la musculatura i dels plecs de les vestidures. Els rostres dels gegants representen actituds diverses que van de la por a la fúria, i els cabells estan separats en flocs rinxolats que n'accentuen el volum. Alguns dels gegants tenen extremitats de serp, per tal de representar el caràcter monstruós que els diferencia dels déus. Els contrastos de llum i d'ombra de les formes originen un efecte de clarobscur, el qual s'accentua encara més per la utilització del trepant, una eina que permet incisions profundes. Això dona a les figures i a les escenes en general una gran sensació de mobilitat, que fins i tot variava segons el moment del dia en què hi incidia la llum.	
<p>d) Expliqueu el tema representat, el significat i la funció de l'obra</p>	<p>1 punt</p>
<p>Tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dos frisos. Un d'interior sota el pòrtic, dedicat al presumpte fundador del llinatge atàlida, Tèlef, fill d'Hèracles, i un altre d'exterior de gairebé 200 metres [en origen] i que representa la Gigantomàquia, és a dir, la lluita dels déus olímpics —l'ordre— contra els gegants —el caos. - A la part superior hi ha un fris amb la història de Tèlef, fundador mític de Pèrgam, on s'hi representen paisatges rurals i urbans i escenes que estan separades per columnes i arcs. Les figures que s'hi representen no tenen el dramatisme del fris inferior. Aquesta part només era visible per aquells que accedien per l'escala a l'espai destinat als sacrificis (sacerdots, aristocràcia, etc.). - La col·locació de les divinitats representades es fa en funció de la importància, atributs i relacions familiars (Atenea propera a Zeus en tant que filla seva, per exemple, o Artemis i Apol·lo, que apareixen junts perquè són germans i al mateix temps també són a prop de Zeus, que és el seu pare). La part oriental del fris és la més important, ja que hi apareixen les divinitats principals juntament amb Hèrcules, que és l'heroi que segons la llegenda va ajudar els déus a guanyar la batalla contra els gegants, i també és el pare de Tèlef, fundador mític de Pèrgam.	<p>0,70</p>

Criteris de correcció

Història de l'art

<p>- A la part sud hi ha representades les divinitats positives del panteó grec: Hèlios (el sol), Selene (la lluna), etc. A la part occidental hi ha representades les divinitats relacionades amb el mar: Tritó, Amfitrite, Tetis... i a la part nord hi ha representades les divinitats negatives: Nyx (la nit), les Erínies o les Fúries (deesses de la venjança).</p> <p>Significat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • L'elecció temàtica té la finalitat d'associar la victòria del poble atàlida [identificat amb els déus] sobre els bàrbars gèlats [identificats amb els gegants]. Zeus, que és agafat com a model del rei Èumenes II, i Atena, deessa protectora de la ciutat, de la saviesa i de l'estratègia de la guerra, són els personatges que adquireixen un paper més rellevant en aquest fris. <p>Funció:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Altar pels sacrificis.	<p>0,20</p> <p>0,10</p>
e) Enumereu CINC característiques formals de l'ordre dòric	1 punt
<ul style="list-style-type: none"> • L'edifici descansa sobre un estereobat. • La columna descansa sobre un estilobat. • La columna no té base. • Fust amb superposició de tambors. • Capitell sense decoració. • Arquitrav llis. • Fris decorat amb mètopes i tríglifs. • Frontó amb decoració. <p>Exemple: El Partenó</p>	<p>0,20c/u</p>

Exercici 2. Obra 2. <i>Maredeu de Sallent de Sanaüja</i>.	5 punts
a) Situeu l'obra en el context cronològic, històric i cultural	1 punt
<p>Cronologia: Circa 1350 [s'admet mitjans segle XIV o segon terç del segle XIV].</p> <p>Context històric i cultural [un mínim de 4]</p> <ul style="list-style-type: none"> • Des de finals del segle XII, un esperit nou va recórrer tot Europa, i amb aquest esperit la llum i la natura van il·luminar la fe i l'entusiasme dels pobles. • El desvetllament de les ciutats va fer que els ciutadans es trobessin i establissin un diàleg permanent entre ells o amb el món que els envoltava, i que es proposessin solucions plàstiques tan belles com les catedrals. • Naixement de les universitats. • La relació amb Déu i amb tot allò sobrenatural va adquirir un caire més moderat que en segles anteriors: amb amor, sense por, trets que anunciaven un humanisme incipient. • En contraposició amb el romànic rural, feudal i monàstic, es va desenvolupar el gòtic urbà, que va substituir el monestir aïllat al camp per la catedral ciutadana. • L'art gòtic es va desenvolupar dins del context general d'espiritualitat que caracteritzava l'edat mitjana, però no es pot considerar una continuació de l'esperit romànic. • Cap al final del segle XII, tant el pensament filosòfic (es va traduir Aristòtil, que era d'idees oposades a Plató) com la nova situació socioeconòmica van fer possibles les condicions necessàries perquè sorgís un home nou i, per tant, també un art nou. • Noves condicions socioculturals<ul style="list-style-type: none"> - Una estructura social nova: a partir del segle XIII, després de les croades, es van crear rutes noves i s'hi va desenvolupar un comerç creixent. Això va comportar nous esquemes laborals i tècnics per proveir els mercaders i va sorgir una indústria artesana incipient que va concentrar molta gent a les ciutats, on es van anar configurant els gremis i els burgs i un nou personatge: el burgès. - Aparició de les ordes mendicants (franciscans i dominics).	0,20 0,80 [0,20 c/u]

Criteris de correcció

Història de l'art

<ul style="list-style-type: none"> - Desvetllament de l'Humanisme: el segle XIII, Sant Francesc d'Assís va introduir una dimensió nova de l'home. Des d'aleshores, el cos ja no va ser un suport miserable de l'ànima, sinó una obra meravellosa de Déu que s'havia de respectar. S'havia deixat enrere el terror de l'any mil i s'obria una nova era d'amor: a Déu i a la naturalesa; amor espiritual i amor cortesà. - Pesta Negra. <p>• Art: Nous avenços pictòrics amb els <i>trecentistes</i> italians: Giotto.</p>	
b) Digueu a quin estil pertany l'obra i enumereu QUATRE característiques formals o conceptuals de la pintura d'aquest estil	1 punt
<p>Estil: Gòtic</p> <p>Característiques pintura gòtica:</p> <p>Tècnica:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Abandonament de la pintura al fresc (a excepció d'Itàlia) i generalització de la pintura sobre taula (retaules al tremp i inici de la pintura a l'oli a Flandes). • Altres llenguatges bidimensionals: vitralls, miniatura o tapissos. <p>Temàtiques:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Religiosa: Vida de Jesús i Maria, escenes dels evangelis apòcrifs i vides de sants [principal font hagiografia: <i>Llegenda daurada</i>, de Iacobus da Voragine]. • Civil: Retrats. <p>Característiques formals i compositives:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Predomini del dibuix. • Elegància lineal. • Cànon i proporcions naturals • Expressivitat facial • Fons daurat, amb inicis de fons arquitectònics i paisatgístics. • Gust pel detallisme. <p>Estils:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Francogòtic o lineal • Italogòtic • Internacional o cortesà • Flamenc	<p>0,20</p> <p>0,20 c/u</p>

c) Enumereu CINC característiques formals, estructurals i tècniques d'aquesta obra	1 punt
<p>Característiques formals i estructurals:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Equilibri i harmonia en les proporcions. • Formes suaus i corbades. • Té una expressivitat dolça en el rostre que l'allunya del hieratisme i manca de realisme de les Verges romàniques. • Utilitza el <i>contrapposto</i>, que trenca amb la simetria romànica i li proporciona moviment. Aquest dinamisme compositiu amb la lleugera inclinació de la Verge rep el nom francès de <i>hanchement</i> [<i>hanche</i>=maluc]. <p>Tècnica:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Talla amb cisell. <p>Material:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alabastre policromat.	0,20 c/u
d) Expliqueu el tema, el significat i la funció d'aquesta obra.	1 punt
<p>Tema i significat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • La Mare de Déu coronada com a Reina del Cel, amb el nen Jesús que porta un colom a la mà és un recurs iconogràfic molt popular a l'època gòtica, extret dels evangelis apòcrifs segons els quals Jesús infant jugava a fer ocellets de fang, que després convertia en reals. • Aquest tipus d'iconografia que "humanitza" els personatges sagrats pretén esdevenir símbol d'una fe més propera als humans. • El segle XIV és el gran moment d'expansió de les ordes mendicants, que proposen un acostament a la religió que abandona el temor diví a favor d'un Déu més amorós i empàtic amb la humanitat. Concretament, l'orde franciscana, amb l'exemple del seu fundador Sant Francesc d'Assís, esdevé fonamental a l'hora de donar una visió més humanitzada dels sants i dels personatges bíblics. • A conseqüència d'aquest nou ambient teològic, es van començar a representar no solament figures concretes, sinó també escenes de la vida dels sants que requerien un concepte més narratiu, més natural, per la qual cosa es van crear els retaules, que es van convertir en els elements litúrgics més rellevants iconogràficament parlant.	0,80

Criteris de correcció

Història de l'art

Funció: <ul style="list-style-type: none"> • Apropament de la religió al poble. • La funció de les imatges com la Verge de Sallent era estrictament devota i podien ser imatges amb un caràcter autònom o que formessin part d'un retaule, presidint una estructura narrativa.	0,20
e) Definiu QUATRE d'aquests CINC termes: pintura al tremp, frontal, deambulatori, rosassa, cimbori	1 punt
<p>Pintura al tremp: tècnica pictòrica que utilitza pigments que es barregen amb ou, aigua i oli. Propi de la pintura sobre taula medieval.</p> <p>Frontal: parament de fusta, metall o seda que adorna el davant d'un altar.</p> <p>Deambulatori: corredor o passadís semicircular situat al darrere del presbiteri i rere l'altar.</p> <p>Rosassa: obertura circular en un mur amb tancament de vitrall, propi de les esglésies i catedral gòtiques.</p> <p>Cimbori: torre de planta quadrada o octogonal que s'alça damunt el creuer d'un temple perquè hi entri la llum.</p>	0,25 c/u

Exercici 2. Obra 3. Escola d'Atenes, de Rafael	5 punts
a) Situeu l'obra en el seu context cronològic, històric i cultural	1 punt
<p>Cronologia: 1510-1511 [s'admet primer quart del segle XVI]</p> <p>Context històric i cultural [un mínim de 4]</p> <ul style="list-style-type: none"> • A començaments del segle XVI, la ciutat de Roma havia pres el relleu a Florència com a nucli principal de consolidació i difusió del Renaixement. • Els papes s'havien convertit en els principals mecenes i promotors artístics. • Papat de Juli II de la família Della Rovere (1503-1513). • Ambient de prosperitat fins al saqueig de la ciutat per les tropes de Carles V. <p>Art:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Període de l'alt renaixement o del renaixement madur. • Estada de Bramante a Roma:<ul style="list-style-type: none"> - Tempietto de San Pietro in Montorio sota la comitència del Reis Catòlics. - Projecte de la basílica de Sant Pere, antiga basílica Constantiniana. • Encàrrec a Miquel Àngel del sostre de la Capella Sixtina. <p>Política:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Constitució de la Lliga Santa [Estats pontificis, Espanya, Venècia, Anglaterra, Suïssa i l'emperador Maximilià] contra França.	<p>0,20</p> <p>0,80 [0,20 c/u]</p>
b) Digueu a quin estil pertany l'obra i enumereu QUATRE característiques formals o conceptuals de la escultura barroca	1 punt
<p>Estil: Renaixentista</p> <p>Característiques formals i estructurals de la escultura barroca:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utilització de més d'un bloc de material (Bernini) • Un únic punt de vista. • Teatralitat. • Moviment i expressivitat. • Combinació de diferents materials i textures a la recerca de clarobscur.	<p>0,20</p> <p>0,20c/u</p>

Criteris de correcció

Història de l'art

Temàtiques :

- Religiosa:
  - Antic i Nou Testament.
  - Apòcrifs de l'Antic i Nou Testament.
  - Hagiografies (vides de sants).

• Al·legòrica

• Simbòlica

• Mitològica

• Retrat

Tipus:

- Embalum rodó
- Relleu

Materials:

- Utilització de diversos materials assemblats: marbre blanc, marbre de colors, bronze daurat, guix...
- Fusta policromada a Espanya. Ús de postissos (cabells naturals, ulls de vidre, llàgrimes de resina, vestits, joies...)

A Espanya:

- Imatges religioses i relleus historiatos en retaules de fusta policromada, encarnada i estofada.
- Imatges de vestir, principalment en els passos de Setmana Santa.

c) Enumereu CINC característiques formals, compositives o tècniques d'aquesta obra.	1 punt
<p>Característiques:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Predomini del dibuix amb el qual el pintor perfila tots i cadascun dels detalls i les cares dels personatges. • Disposició dels diferents grups de personatges de manera simètrica, deixant un espai central buit, en el qual apareixen els dos protagonistes principals. • Perspectiva lineal. • Composició tancada. • Composició no unitària amb la individualització de personatges i grups. • Influència de l'arquitectura antiga en la construcció de l'escena. • Marcat dinamisme, aconseguit a través de la captació perfecta dels gestos, les expressions i els moviments de les figures. • Tècnica: pintura al fresc	0,20 c/u
d) Quin és el tema representat, el significat i la funció d'aquesta obra.	1 punt
<p>Tema i significat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • El pintor italià presenta un complex programa iconogràfic en què apareixen els representants més importants de les arts liberals, la filosofia i les ciències, com a metàfora de l'esperit cultural del Renaixement. • Disposats en diferents grups, tots els personatges se situen al voltant dels dos grans filòsofs de l'antiguitat clàssica: Plató —amb la cara de Leonardo da Vinci— i Aristòtil. El primer, representant de l'idealisme, sosté el seu llibre <i>Timeus</i>, mentre aixeca un dit al cel. Aristòtil, representant del realisme, sosté en el seu braç un exemplar de la seva <i>Ètica</i>, mentre gira el palmell de la seva mà cap a terra. • Paral·lelament, també es troben representats molts altres filòsofs i savis, en els quals s'ha volgut llegir la representació de les sets arts liberals: Gramàtica, Retòrica, Dialèctica, Geometria, Aritmètica, Astronomia i Música.	0,80

Criteris de correcció

Història de l'art

<ul style="list-style-type: none"> • Així, cal citar a:<ul style="list-style-type: none"> - Sòcrates, situat d'esquenes a la dreta de Plató amb un vestit verd. - Pitàgores, assegut a l'extrem inferior esquerre llegint un llibre. - Heràclit —amb els trets facials de Miguel Àngel—, assegut pensatiu en la part baixa de l'escala. - Euclides, que mesura amb un compàs al costat dels seus deixebles en l'angle inferior dret. - Zoroastre i Ptolomeu, amb l'esfera celeste i el globus terraquí, respectivament. - Rafael s'autoretrata amb un barret negre mirant l'espectador a l'extrem inferior dret. <p>Funció:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Decorar les estances papals i refermar els valors de la cultura i la ciència.	0,20
e) Enumereu CINC obres arquitectòniques d'època moderna [segles xv, xvi, xvii i xviii amb el nom dels seus autors]	1 punt
<ul style="list-style-type: none"> • Església de San Lorenzo (Florència), de Brunelleschi • Capella de San Pietro in Montorio (Roma), de Bramante • Vila Capra o Rotonda (Vicenza), de Palladio. • Església de San Carlo alle Quattro Fontane (Roma), de Borromini • Plaça de Sant Pere de Roma (Roma), de Bernini <p>.....</p>	0,20 c/u